

Η ΟΜΑΔΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ «ΝΕΑΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ» ΠΡΟΤΕΙΝΕΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟ ΤΟΥ 2026

Νέες εκδόσεις:

- Favereau, Marie (2026). *Η ορδή: Πώς οι Μογγόλοι άλλαξαν τον κόσμο*, μτφρ. Δημήτρης Χατζηχαραλάμπους - Πασχάλης Ανδρουδής. Ηράκλειο: [ΠΕΚ](#).
- Featherstone, Kevin - Παπαδημητρίου, Δημήτρης (2026). *Στο μάτι του κυκλώνα. Έλληνες πρωθυπουργοί και η διαχείριση της οικονομικής κρίσης (2009-2019)*. Αθήνα: [ΜΙΕΤ](#).
- Hård, Mikael (2023). *Microhistories of Technology. Making the World*. Palgrave Macmillan. [Open Access](#). Δεν πρόκειται για νέα έκδοση, αλλά για αξιόλογο βιβλίο με ανοικτή διαδικτυακή πρόσβαση.
- Schmidt, Nelly (2026). *Le musée et l'esclavage : nouvelles approches pour l'interprétation et la représentation de l'esclavage dans les musées*. UNESCO. On line, open access. <https://doi.org/10.54678/WVPZ8144>. Πρβλ. εικόνα δελτίου.
- Westad, Odd Arne (2026). *Η επερχόμενη καταιγίδα. Οι Συγκρούσεις των Μεγάλων Δυνάμεων και οι Προειδοποιήσεις της Ιστορίας*, μτφρ. Νίκος Λίγγρης. Αθήνα: Αλεξάνδρεια. Κριτική [Bookpress](#).
- Zeeman, Ruben (ed.) (2026). [Censorship and Self-Censorship in History Education. A Comparative Approach to Backsliding Democracies](#). CEU Press.
- Αβδελά, Έφη - Σειρηνίδου, Βάσω (επιμέλεια, συλλογικό) (2026). *Για την ιστορία του εγκλήματος και της δικαιοσύνης στην Ελλάδα*. Αθήνα: [Θεμέλιο](#).
- Κατσαδήμα, Ιουλία - Μότσιου, Παρασκευή - Μουδόπουλος/Αθανασίου, Φαίδων - Τζαβελοπούλου, Κατερίνα (επιμέλεια, συλλογικό) (2026). *Αρχαιολογία και Πόλεμος στην Ελλάδα του 20ού αιώνα. Προσεγγίσεις ενός σύνθετου φαινομένου*. Σειρά μονογραφιών AURA 17. Αθήνα: ΕΚΠΑ. [Διαθέσιμο εδώ](#).

- Μπρέγιαννη, Κατερίνα (επιμέλεια, συλλογικό) (2026). *Η Ελλάδα, η Ευρώπη & οι θεσμοί στον μεσοπόλεμο*. Αθήνα: Αλφειός. [billionet](#).
- Παναγιωτόπουλος, Βασίλης (2026). *Πάντα εκ των υστέρων. Συνομιλίες για την ιστορία και τους ιστορικούς*. Επιμέλεια Πόπη Γκανά. Αθήνα: [Μελάνι](#). Πρβλ. [Πολιτεία](#).
- Ριζάς, Σωτήρης (2026). *Ο Ξενοφών Ζολώτας και η οικονομική ανάπτυξη της Ελλάδας*. Αθήνα: Εκδόσεις Τράπεζας της Ελλάδας. Βιβλιοπαρουσίαση, Νέες Εποχές, εφ. *Το Βήμα*, 13/9/2026. [Πολιτεία](#).
- Τσιώλης, Γιώργος (2026). *Η ποιοτική έρευνα στις κοινωνικές επιστήμες. Επιστημολογική θεμελίωση, σχεδιασμός, ερευνητικές πρακτικές*. Αθήνα: [Κριτική](#).
- Χαλβατζής, Σπύρος (2026). *Οι απείθαρχοι. Μια ζωή δοσμένη στον αγώνα*. Αθήνα: [Σύγχρονη Εποχή](#).

Επετειακά, αφιερώματα, εκθέσεις:

- UNESCO, [International Day for Underwater Cultural Heritage](#), 21 August.
- UNESCO, [International Day for the Remembrance of the Slave Trade and its Abolition](#), 23 August.
- United Nations, [International Day against Nuclear Tests](#), 29 August. “Nuclear tests do not prove strength. They shatter trust, invite reciprocal tests, fuel a nuclear arms race and betray every community still living with the legacy of past nuclear tests.” António Guterres.
- Μουσείο Μπενάκη, έκθεση «[Η εισβολή της αρχαιότητας](#)» από 2/6-27/9/2026. Η έκθεση διατρέχει την ιστορία και συνδέει τις πλούσιες και ετερογενείς συλλογές του Μουσείου Μπενάκη με το εικαστικό σύμπαν της σύγχρονης Πολωνής καλλιτέχνης Aleksandra Waliszewska.
- Εθνικό Ιστορικό Μουσείο, έκθεση «[Αθήνα 1834-1944: Η γένεση της σύγχρονης πόλης](#)». Διάρκεια από 8/9/2026 έως 30/6/2027. Ώρες λειτουργίας: Τρίτη - Παρασκευή 09:00-16:00, Σάββατο - Κυριακή 10:00-16:00.

Συνεντεύξεις, ομιλίες, ραδιόφωνο, podcast:

- Μία κατ’ εξακολούθηση πολύ ενδιαφέρουσα παλιά συνέντευξη, με πλούσιο φωτογραφικό υλικό της εποχής του Ναζισμού, που αναρτήθηκε στο LiFO στις 2/6/2024: «[Albert Speer, ο αρχιτέκτονας του Χίτλερ](#)». Τη συναρπαστική συνέντευξη είχε πάρει εκπρόσωπος του αμερικανικού περιοδικού *Playboy*, ο Eric Norden, το 1971 μετά τη δημοσίευση του βιβλίου του A. Speer, *Μέσα στο Τρίτο Ράιχ*, το 1969 στα Γερμανικά, σε αγγλική μετάφραση το 1970.
- Σειρά podcast ΙστορIIΕς του Ινστιτούτου Ιστορικών Ερευνών: *Ο Ηρόδοτος και οι Μούμιες* στο [spotify](#) και στο [youtube](#).
- Σειρά podcast ΙστορIIΕς του Ινστιτούτου Ιστορικών Ερευνών: *Η Ελληνική Μικρονησία* στο [spotify](#) και στο [youtube](#).

- Τρεις «Ιστορικοί Περίπατοι» στη μεγαλύτερη χώρα της Λατινικής Αμερικής με αφορμή την επέτειο της Ανεξαρτησίας της: «[Βραζιλία: Μία βιογραφία για αρχαρίους](#)» (12, 19 & 26 Σεπτεμβρίου, 13:00 '). Παραγωγή-παρουσίαση Μαριλένα Κατσίμη.
- Κώστας Αγγελάκος: [Ποιο σχολείο χρειαζόμαστε την εποχή της Τεχνητής Νοημοσύνης](#), συνέντευξη στην Έφη Ζέρβα. ERT News, 13/9/2026.
- Εκδήλωση-διάλεξη: Chris Lorenz (καθηγητής στο Ελεύθερο Πανεπιστήμιο του Άμστερνταμ). Πέμπτη 1 Οκτωβρίου 19:00-21:00, Ιστορικό Αρχείο ΕΚΠΑ, Σκουφά 45, Αθήνα. «[What is \(the\) time and how does it matter in history? Some reflections on the present and presentism.](#)»
- Εκδήλωση αφιερωμένη στη σημασία και τον ρόλο της προφορικής ιστορίας στο καταφύγιο Αετομηλίσας (22 Αυγούστου 2026). Το ακροατήριο αποτελούνταν κυρίως από πολιτικούς πρόσφυγες, τα παιδιά και τα εγγόνια τους. Ομιλητές Ρίκη Βαν Μπούσχοτεν, Βασίλης Νιτσιάκος, συντονιστής Θοδωρής Μπουγάτσας. [Εισαγωγή - Ομιλία Βασίλη Νιτσιάκου](#). Η ομιλία της Ρίκης Βαν Μπούσχοτεν στο [youtube](#).
- Διαδικτυακές συναντήσεις 2026-27 των *Ιστορικών για την Έρευνα στην Ιστορία των Γυναικών και του Φύλου*. Πρόγραμμα και σύνδεσμος [εδώ](#).
- «[Θυμάμαι το '22](#)»: Σειρά ηχητικών επεισοδίων (podcast) του εκπαιδευτικού προγράμματος του Δήμου Αθηναίων «Το παιδί, η πόλη και τα μνημεία» με τη συμβολή του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών.

Ημερίδες, συνέδρια, σεμινάρια, εκπαιδευτικά προγράμματα:

- Διεθνές συνέδριο: «[200 Χρόνια από την Έξοδο του Μεσολογγίου: Ιστορία, Μνήμη, Κληρονομιά](#)» 1-4 Οκτωβρίου 2026, Μεσολόγγι.
- Διεθνές συνέδριο: «[Violence in History: Experiences, Memories, and Representations in Southeast Europe](#)». Joint History Project, Πάντειον Πανεπιστήμιο, 24-26 Σεπτεμβρίου 2026.
- Εκδήλωση του *Ομίλου για την Ιστορική εκπαίδευση*, Δευτέρα 12 Οκτωβρίου, 18:00, στη Σιβιτανίδειο Σχολή, Καλλιθέα. Ομάδες εκπαιδευτικών, μαθητών και μαθητριών που υλοποίησαν το πρόγραμμα [Stolen memory](#), υπό την αιγίδα της Γενικής Γραμματείας Θρησκευμάτων, παρουσιάζουν το έργο τους.
- Τα [Σεμινάρια της Ερμούπολης 2-6 Σεπτεμβρίου 2026](#), οργανωμένα από το Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών και τα ΓΑΚ Κυκλάδων, παρήλθαν μεν, αλλά έχει ενδιαφέρον να ξαναδεί κανείς τη θεματογραφία τους. Ενότητες: «Χάρτινα παρελθόντα: λαϊκή και δημοφιλής ιστοριογραφία στον ελληνικό 20ό αιώνα», «Η πείνα στην Ελλάδα μεταξύ ιστορικής εμπειρίας και αναπαράστασης», «Εκλογική γεωγραφία και πολιτική προσωπογραφία, 1926-1936».
- 7ο Διεθνές [διαδικτυακό] Συνέδριο: [Το εκπαιδευτικό παιχνίδι και η τέχνη στην εκπαίδευση και στον πολιτισμό](#).
- Βιβλιοθήκη της Βουλής, [εκπαιδευτικά προγράμματα για το 2026-2027](#).
- Monumenta: [Εκπαιδευτικά προγράμματα, εκπαιδευτικές περιηγήσεις](#).

- [Μουσείο Σωτηρία](#) στο ΓΝΝΘΑ «Η Σωτηρία», το πρώτο ιατρικό μουσείο της Ελλάδας αφιερωμένο στον αγώνα κατά της φυματίωσης. Δυνατότητα εκπαιδευτικών επισκέψεων. Ελεύθερη είσοδος.
- Νεανικό Πλάνο: κινηματογραφικές συναντήσεις στην Ταινιοθήκη της Ελλάδας. [Μεγάλα θέματα στη Μεγάλη οθόνη](#) για το σχολικό έτος 2026-2027.
- Εθνικό Ιστορικό Μουσείο, [εκπαιδευτικά προγράμματα 2026-2027](#).
- Πανελλήνιο Δίκτυο για το θέατρο στην Εκπαίδευση, [Επιμόρφωση εκπαιδευτικών και εμπυχωτών νεανικών ομάδων «κι αν ήσουν εσύ»](#); Δωρεάν συμμετοχή.
- Μουσείο Ακρόπολης, [Μαθητές και Εκπαιδευτικοί](#). Προτείνονται και σεμινάρια επιμόρφωσης εκπαιδευτικών που συνοδεύουν μαθητές σε ανεξάρτητη σχολική επίσκεψη, φόρμα συμμετοχής και αίτηση σεμιναρίου στο [Ανεξάρτητη σχολική επίσκεψη](#).
- Ιστορικό Αρχείο Εθνικής Τράπεζας, [Εκπαιδευτικά Προγράμματα](#).
- Ίδρυμα Πολιτισμού και Εκπαίδευσης Ανδρέας Λεντάκης, [Εκπαιδευτικά Προγράμματα](#).
- Μουσείο Μπενάκη «Ετοιμοι για Μουσείο;» [Εκπαιδευτικά Προγράμματα για σχολικές ομάδες](#).
- [Πληροφορίες](#) για τις επισκέψεις Σχολείων στη Βουλή των Ελλήνων.
- Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων. Τρέχοντα εκπαιδευτικά προγράμματα: «[1945:Το τέλος του Πολέμου](#)».
- Γενικά Αρχεία του Κράτους (ΓΑΚ). Κεντρική υπηρεσία. [Εκπαιδευτικά προγράμματα δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης](#).
- ΠΙΟΠ: Εκπαιδευτικά προγράμματα
- [Επιγραφικό Μουσείο: Εκπαιδευτικά προγράμματα - Παιχνίδια online](#).
- Το Πρόγραμμα «[Το παιδί, η πόλη και τα μνημεία](#)».
- Εθνική Πινακοθήκη-Μουσείο Αλέξανδρου Σούτσου: [Εκπαιδευτικά προγράμματα](#).
- [Το σχολείο πάει Καβάφη](#): Εκπαιδευτικό πρόγραμμα της Στέγης Ιδρύματος Ωνάση, τοποθεσία Αρχείο Καβάφη.
- Μουσείο Σχολικής Ζωής και Εκπαίδευσης: [Εκπαιδευτικά Προγράμματα για το 2026-2027](#).
- [Φεστιβάλ - Ημέρες Ιστορίας](#). Δράσεις μελέτης και ανάδειξης της τοπικής μνήμης, Χανιά 22-26 Νοεμβρίου 2026.

Ιστοτόποι-ιστοσελίδες με ενδιαφέρον για την ιστορική εκπαίδευση:

- “[e-Dispilio](#)”: Ψηφιακή αναπαράσταση, ανάδειξη και προβολή του προϊστορικού παραλίμνιου οικισμού του Δισπηλιού. Το έργο υλοποιήθηκε από τον Ε.Λ.Κ.Ε. του Α.Π.Θ. στο πλαίσιο της πράξης «Προστασία και ανάδειξη πολιτιστικής κληρονομιάς και λειτουργικής τους δικτύωσης – Μεταφερόμενα Έργα» του Προγράμματος «Δυτική Μακεδονία 2021-2027».
- [Άυλη Πολιτιστική Κληρονομιά της Ελλάδας](#)

- United Nations, [What Is Climate Change?](#)
- Ο «[Αρχεδιακός Τόπος Θεόδωρου Κολοκοτρώνη](#)» περιλαμβάνει έγγραφα και αντικείμενα που αφορούν τον ίδιο και την οικογένειά του. Τα τεκμήρια της συλλογής παρουσιάζονται με δυναμικό τρόπο. Περιλαμβάνουν ψηφιακή αναπαραγωγή, μεταγραφή κάθε χειρογράφου, ιστορική του πλαίσισιση και πλήθος ερευνητικών εργαλείων που προσφέρουν ευκολότερη προσπέλαση του αρχεδιακού υλικού.

Επίκαιρα:

- «[Meta-μέλεια: Τι αλλάζει για τους έφηβους χρήστες μετά τον συμβιβασμό-μαμούθ](#). Τέσσερις ειδικοί μιλούν στην «Κ» για τη σημασία του εξωδικαστικού συμβιβασμού της Meta και τι σημαίνει η συμφωνία των 17 δισεκατομμυρίων για τους ανηλίκους που χρησιμοποιούν τις πλατφόρμες της σε Αμερική και Ευρώπη». Α. Καλαϊτζή, *Η Καθημερινή*, 27/8/2026.
- «Μικρά Ασία 104 χρόνια μετά»: Προβολή ντοκιμαντέρ του [ΙΔ.ΙΣ.ΜΕ](#) «Από τις στάχτες στη νέα πατρίδα...» την Τετάρτη 23 Σεπτεμβρίου 2026 στις 19:00 ' , στο ΠΠΙΕΔ στη Νέα Φιλαδέλφεια.
- [Δελτίο τύπου](#) ERT-FLIX: Αφιέρωμα «1922-Μικρασιατική Καταστροφή» από Δευτέρα 14/9 έως και την Τετάρτη 30/9/2026.

Επίμαχα:

- Ανάρτηση (27/8/2026) του Κ. Παπαϊωάννου στο [Αντίφωνο](#) για την ελληνική εμπλοκή στη Σρεμπρένιτσα το 1995.

Αρθρογραφία:

- «[Κυψέλη: Το σχολείο που έγινε... έργο τέχνης - Η ιδέα μιας καθηγήτριας μεταμόρφωσε όλο το κτίριο](#)» *Η Εφημερίδα των Συντακτών*, 5 Σεπτεμβρίου 2026.
- «[Πώς γεννήθηκε ο καπιταλισμός: Από τα φέουδα και τη Μαύρη Πανώλη στις καμινάδες των εργοστασίων](#)», *Η Καθημερινή* 16/9/2026.
- [Πώς διδάσκεται ένας εμφύλιος](#); Κωστής Κορνέτης, *Η Καθημερινή* 13/9/2026.

Εκπαιδευτικά:

- [Φρέαρ {στο βάθος των περιστάσεων}](#), τχ. 19 (Σεπτέμβριος 2026). Αφιέρωμα: «Διαπιστώσεις και προτάσεις για την εκπαίδευση».
- Γιαννάτου, Αγγελική - Μπαφίτη, Άννα (2026). *Σχολική Διαμεσολάβηση. Φίλοι & Φίλες της Αυλής*. Αθήνα: Πατάκης. [Βιβλιοπαρουσίαση-Πρόσκληση](#).
- «[Ράδιο «Κ»: Γιατί οι Έλληνες μαθητές και πάλι δεν έπιασαν τη βάση](#)»; Ο Νότης Παπαδόπουλος φιλοξενεί την Αγγέλα Καστρινάκη, κοσμήτορα της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κρήτης [podcast].

- [Εικονική αριστεία σε γυμνάσια και λύκεια](#). «Άριστοι» μαθητές μόνο στην τάξη - Οι βαθμοί στα απολυτήρια δεν συμβαδίζουν με τις επιδόσεις στις Πανελλαδικές και στο PISA. Γιατί; *Η Καθημερινή*, 20/9/2026.
- «[Τουρκία: Αντιδράσεις για την υποχρεωτική λευκή ποδιά στους εκπαιδευτικούς](#)». *Η Καθημερινή*, 15/9/2026, 18:47'.
- *ΙΕΠ*, [Υψηλές οδηγίες διδασκαλίας](#) για όλα τα μαθήματα όλων των βαθμίδων.

Ντοκιμαντέρ:

- Αρχείο ΕΡΤ, Χρονικό της Εθνικής Αντίστασης. Επεισόδιο: 014 «[Η οργανωμένη τρομοκρατία των κατακτητών](#)». Σειρά ντοκιμαντέρ για την Εθνική Αντίσταση στην Ελλάδα την περίοδο 1941-1944. Το 14ο επεισόδιο επικεντρώνεται στην πολιτική των αντιποίνων που εφάρμοσαν οι Γερμανοί εναντίον του ελληνικού πληθυσμού. Με αφορμή το μπλόκο της Κοκκινιάς, 17 Αυγούστου 1944.
- «Γερμανικά αντίποινα, όλη η αλήθεια για όσα έκαναν Βέρμαχτ και SS»: Ο Μιχάλης Λυμπεράτος, ιστορικός και συγγραφέας, μεταδιδακτορικός ερευνητής του Παντείου Πανεπιστημίου συζητάει με τον Κώστα Βέργο στην εκπομπή «Περιγράμματα» για τα γερμανικά αντίποινα κατά την περίοδο της Κατοχής στο [youtube](#).
- Ντοκιμαντέρ «[Αυτοί που άγγιξαν τον πόλεμο](#)» με αφηγήσεις εργατών και εργατριών της πολεμικής βιομηχανίας ΠΥΡΚΑΛ. Δημιουργοί: Μιχάλης Καστανίδης - Ηώ Χαβιαρά.
- [11ο Με τα Μάτια Ανοιχτά](#), 24-27 Σεπτεμβρίου στην Ταινιοθήκη της Ελλάδος. Το ετήσιο ραντεβού των Ελλήνων ντοκιμαντεριστών με το κοινό, επιστρέφει!
- [Τα κτήρια είναι σαν τους φίλους](#). Ντοκιμαντέρ της MONUMENTA για την καταγραφή των κτηρίων, σε σκηνοθεσία του Νίκου Αναγνωστόπουλου.

Κινηματογράφος/Θέατρο

- Ο Ρουμάνος σκηνοθέτης Κρίστιαν Μουνγκίου κέρδισε τον δεύτερο Χρυσό Φοίνικα στην καριέρα του στο 79ο Φεστιβάλ Καννών με την ταινία *Fjord*. Βλ. [LiFO](#), [Αθηνόραμα](#).
- Θέατρο-Χώρα - Θέατρο του Νέου Κόσμου, [Οι Δωσίλογοι](#). Βασισμένο στο ομώνυμο βιβλίο του Μενέλαου Χαραλαμπίδη. Σκηνοθεσία: Δημήτρης Αγαρτζίδης, Δέσποινα Αναστάσογλου. Από 25 Οκτωβρίου έως 26 Νοεμβρίου 2026.
- «[Ξεριζώνοντας τα ζιζάνια: Βλέμμα εφήβων 2026-2027](#)», σχεδιασμός και συντονισμός: Νατάσα Μερκούρη, © Ίδρυμα Μιχάλης Κακογιάννης
- [Πατρίδα \(Fatherland\)](#) (2026), Πάβελ Παβλικόφσκι, βραβείο σκηνοθεσίας στο φεστιβάλ Καννών. Κριτική: [Χρήστος Μήτσης](#), [Δημοσθένης Κούρτοβικ](#).

Λογοτεχνία:

- Αγάθη Γεωργιάδου, *Μελέτες για τη θεωρία, την ερμηνεία και τη διδακτική της Λογοτεχνίας*, [Μεταίχμιο](#), Αθήνα 2026. Ένα βιβλίο για όσους και όσες αγαπούν και διδάσκουν τη νεοελληνική λογοτεχνία και επιθυμούν να περιδιαβούν γνώριμες ή λιγότερο γνώριμες διαδρομές της.

- Βάσος Δασκαλάκης, *Οι ξεριζωμένοι. Διήγηση ενός χωριάτη*, Τόπος (Μοτίβο Εκδοτική), Αθήνα 2026. Σειρά: Τα Αειθαλή. Κριτική [Bookpress](#).
- Νίκος Αμανίτης, *Ο Αγνοούμενος του Μатарόα*, [Μεταίχμιο](#), Αθήνα 2025. [Bookpress](#), Βλ. «Βιβλιοβούλιο» στο [youtube](#) (11/5/2026).
- Ελισάβετ Χρονοπούλου, *Επί σκοπώ πλουτισμού*, Επίμετρο: Μενέλαος Χαραλαμπίδης, Πόλις, Αθήνα 2026. [Πολιτεία](#).

Διεθνείς τοποθετήσεις:

- [Observatory on History Teaching in Europe Talks](#)
- Arthur Chapman, [Why History Education Matters?](#) Talk on TEDx, May 18, 2023.

Παναγιώτης Γατσωτής, Μαρίζα Τσούρη, Μαρία Φραγκουλάκη

©ΝΕΑ ΠΑΙΔΕΙΑ

www.neapaideia-glossa.gr